

Ledare

Förr (före modernismen) sågs det skönlitterära språket ofta som ett led i en kulturell fostran och en identitetsbildningsprocess. I dag anser man att språkvården inte ska påverka skönlitteraturen. Men ändå redigerar de flesta förlagen åtminstone i någon mån språket i skönlitterär prosa, och med jämna mellanrum debatteras finlandismer i skönlitteratur. Har en författare rätt att använda finlandismer i sina texter? Gör finlandiserna litteraturen mer levande, eller försvårar de läsningen för svenskar? Accepteras finlandismer alls i skönlitteratur som säljs i Sverige?

Ända sedan Hugo Bergroths tid, och i viss mån redan före honom, har man använt det sverigesvenska förlagsargumentet i den finlandssvenska språkvården. Med det menar jag en argumentering för att finlandssvensk skönlitteratur måste vara skriven på en korrekt svenska utan finlandssvenska särdrag för att godtas i Sverige, både av förläggare och av läsare.

I praktiken gagnas den finlandssvenska skönlitteraturen knappast av ett alltför strängt språkligt ideal som går ut över författarens konstnärliga frihet och som kanske rentav kan ge upphov till språkliga hämningar. Verkligt bra litteratur står sig, oberoende av om alla formuleringar känns bekanta och hemtama för alla läsare eller inte. Ändå är inte problemet ur världen. Om t.ex. det finlandssvenska vardagsspråket fjärrar sig ytterligare från sverigesvenskan växer problemen för de finlandssvenska författarna att formulera sig, när de ska beskriva den finlandssvenska verkligheten.

Därför gagnas också skönlitteraturen när vi vårdar det finlandssvenska språket som helhet. Genom att arbeta på språkets kvalitet i samhället i stort, och genom att motarbeta differentieringen mellan svenskan i Finland och svenskan i Sverige, kan språkvården också gagna den finlandssvenska skönlitteraturens avsettningsmöjligheter i Sverige.

Charlotta af Hällström-Reijonen